

Ігор ПАВЛЮК

С Т И Х І Я

Любовна лірика

ТЕРНОПІЛЬ — 2002

Павлюк І. З. Стихія.— Тернопіль, 2002.— 144 с.

Вітер, земля, вода, вогонь... кохання, любов – суть. Може, вони й не істина, але вони — правда. Це книга вибраної лірики відомого поета про любов.

Стихія... Виразніше не скажеш.

ISBN

© І. Павлюк, 2002

© Джура, 2002

Із циклу
“Остання”

Любов напала навесні —
Як Божа кара.
Писала кров'ю по вині,
Сумна і кара.

Здавалосьь — чесна, як вогонь,
Як вітер — гола.
Хотіла імені мого
І вийти з кола.

Ліпила слово-пластилін
Без рими в стовпчик,
Немов один на всій землі
Той сивий хлопчик.

Немов від Змія всі були,
Не від Адама.
Розтяті вени, як стволи,
Як телеграма,

Що треба їхати кудись —
Удвох, від світу.

Любов напала назавжди,
А ми ж до літа...

* * *

Чи то провалля таке глибоке,
Чи то я падаю так повільно?..
Прийшла. Печальна, зеленоока,
Гнучка і вільна.

Позаду битви, позаду ігри,
Церкви і зорі,
Гарячі ночі на шурах тигрів,
Чуже don't worry.

Любов убита.
Війна з собою.
Пісок і лебідь.
І — порожнеча, як перед боєм,
Як перед небом,

Щоб знов почати усе від яблук,
Усе від ovo.
І по-жіночи торкати шаблю
І пити слово.

А потім, пізно, — чиєсь пришестя,
Своє причастя,
Таке глибоке, таке тривожне,
Як сльози щастя...

Чи то провалля так грішно світить?
Чи то назавжди?
Кому то треба так вміти жити,
Щоб знати правду?

* * *

Мовчки п'ємо вино — золоту сльозу.
Вітер у трубах. Пусто. І сумно-сумно.
Ліс кругом райський, осінній — як Божий суд
Над вбитим коханням так нерозумно.

Адже воно головне, головне, головне...
Адже йому не пришиєш ніяку політику.
Все промине, промине, промине, промине.
Дух перетвориться в літеру.

Пам'ять гостріша за ніж.
А червоний час, ніби тече по ножі,
Що подібний на голу правду.
Випало щастя тяжке, як життя, мені.
Скільки себе пам'ятаю — мав таке завжди.

Зараз сміюся спокійно з ліричних смут.
Так мені й треба: іронія криє пісню.
Дуже сумне моє золото. Світ — баламут.
Ще б горизонт розірвати —
Бо дуже тісно.

Голосом свічки душа заговорить даль.
Не заживають довго від полум'я рани.
Небо над нами — як темна свята вода.
Трави під нами — рай для коханих.

День наш згорнувся, мов кров.
Ожила зоря і затремтіла між пальцями, як волосся.
Я був останнім із тих, що в сльозі горять.
Ти була перша,
Із ким це життя вдалося.

* * *

Дивитись на годинник, як у даль.
Земля там рідна. Небо — двоюрідне.
Дурна, мов щастя, з'явиться звізда —
Гримуча суміш літери й півлітри.

Веслом із лавра в осінь загребе,
Невидиму, як мед на золотому,
Як на вітрах солоно-голубе,
Чи нагла втеча з батьківського дому.

Не думав я, що так воно болить —
Виймати душу із душі назавжди.
Холодне ліжко зранку застели,
І вижени мене, як напівправду.

А потім знову мучся і дзвони,
Телефонуй, мов зв'язуй пуповину.
Підуть сніги — це квіти сивини,
Ромашки зла, подібні на людину,

Яка зіпсута владою, а чи
Любов'ю, може, славою, чи злотом...
Дивися на годинник і мовчи.
Ти ще свята.
Я вже за поворотом.

* * *

Осінь бере за руку.
І віриш їй чомусь, віриш, —
Як в жалібний стогін скрипки,
Як в жадібний поклик звіра.

Мов світло у кров, проникли,
Стали, як в горлі гроші,
Сизий холод ожини
І вороги хороші.

Щастя, як весни, — грішне.
А благодать — як осінь...
Солодкий дим батьківщини
У твоєму волоссі.

Осінь.
Душа для тіла —
Наче стара перина.
Одне із церковних таїнств,
Де хліб мокають у вина.

Сняться дельфіни й коні.
Або вже зовсім не спиться,
Бо за вікном
Місяць в'яже
Долю на променях-спицях.

Зранку приходить правда,
Гола, як в грудні вишня.
Осінь — розп'яте кохання.
Тому
Вона
Всевишня...

Другові

Бродиш світом, наче чорний лебідь...
Завелике для польоту ж бо крило.
В чорно-синім, в земляному небі
Сонцем тобі душу замело.

Дрож води жіноча над степами.
Тут і пекло. Тут тобі і рай.
Падає зоря... Іще не камінь.
Тілу — здрастуй, а душі — прощай.

Ніжне щось, як перший цвіт шипшини,
Вісь земну прив'яже до хреста
Ниткою судьби чи батьківщини...
Доки зірка пада — то свята.

Потім знов скажена казка крові
Поламає промінь, як весло.

Ти крилата.
Ти материкова.
Сонцем тобі душу замело.

* * *

Ключ журавлиний, як усмішка скіфської баби,
Ліг проти вітру — неначе від долі втікав.
Річка тремтіла пінною тінню гарапи
І на багаття хрестилась рука.

Я тим ключем своє серце безсонне
Відкрию навіки.
Й там поєднаю три тиші —
Твою і мою.
Той, хто був першим твоїм неземним чоловіком,
Буде, напевно, до смерті горіти в пекельнім раю.

Світло і кисло від Місяця, як від лимона.
Танець із долею.
В танці вона веде.
Наче платівка сива
Дідового грамофона,
Крутиться Всесвіт,
Теплий від нас, людей.

Із риштувань порожнечі,
Високих, мов сльози грому,
Падаєм вільно-вільно,
Занадто вільно, бува...
Місяць тоненький-тоненький —
Можна зарізатись навіть,
Коли ідеш із корчми додому,
П'яний, мов Гамлет,
Або степова трава.

Полум'я свічки —
Мов ангела дивне обличчя,
В дзеркалі крові пташиної
Димно відбите навек.

Я усміхаюсь...
Мабуть, тобі не личить
Ані самотність,
Ані сумний чоловік.

* * *

Свята розпушта нашої душі...
Аж сніг вже пахне цвітом і виною.
Я вже без тебе вічність пережив,
А дня не можу бути не з тобою.

Душеспасення в церкві не знайти:
Любов любов'ю б'ється — як у картах.
Твій хід, здається.
Козирем ходи.
Мені програти гру чортівську варто.

Адже кому у картах “не везе”,
Тому... ти знаєш... щастя — бути разом
Із тим, кого у серці понесеш
Навік і зразу.

І — гра в чотири чокнуті руки,
І — яблука загубленого раю
Рахують діти, як чужі зірки,
Що опадають.

Я не встигаю щось просити в них,
Бо думаю весь час про тебе й долю.
А сніг все пахне цвітом...
Спом'яни мене
В Саду Блукаючого Болю.

* * *

Це осіннє безсоння —
З кохання, доріг і вітру.
Із безсонних ночей
І казок про богів і птиць,
І від тих научань,
Що приймаєм за гроші на віру,
Бо гріхами рятуємось від пустоти.

Йдем дивитись на зорі,
Що падають парами з неба,
На ікони та іноків,
Древній, мов біль, полин.
Помираємо там, де прийдеться,
Родимось там, де треба,
А псуємось від влади і золота.
Тоншаєм від хули.

У нас є що згадати
І є ще над чим гадати,
Щоби вже не боятися
Тиші, розлук і плям.
Вродиться дівка —
Буде кому ридати,
Як вродяться хлопці-солдати —
Такі вже прості й небесні,
Наче Земля.

Це осіннє безсоння —
З кохання, доріг і вітру,
І від дикого щастя,
Від дикого щастя теж.
Я солодку сльозу
Із першого снігу витру,
А по другому снігу
Поїду шукати меж.

Я тебе люблю

Я прийшов у чорному костюмі
І приніс вина й осінніх квітів.
Хоче серце відпочити в шумі,
Щоби в білій тиші не згоріти.

Цих дівчат давно напам'ять знаю.
У руках вони — немов гітари.
Я тут, мабуть, юність залишаю,
Мов торгаш жар-птицю на базарі.

Всюди осінь — в серці і надворі.
“Ей, поет, ми хочем в Ельдорадо!
Хочемо кохання...” Ай ем соррі.
Я волію бути, а не мати.

Юність, юність! Теж не хочу далі.
Десь я бачив спокій малогрішний,
Паперові квіти і сандалії,
Білі-білі, наче чорна тиша.

Я до всього звикну, як собака,—
До життя, до смерті і до слави.
Як згорять в моїй вітчизні маки,
Я зайду в свою останню гавань.

І прийду у чорному костюмі,
П'яний, як вино з осінніх квітів...
Не було б у світі смерті й суму,
Не було б причини веселитись.

* * *

Ні-ні, та й стисне серце у мені.
Не оглядаюсь: ти ж бо не минуле.
Стоятимеш, як Місяць,— в стороні,
Спокуснице, спокутнице, Прокуло...

Я мав тебе і я тебе не мав.
Спасибі Тому, хто колись покличе,
Що за ребро мені подарував
Твоє велике серце таємниче.

ДО МОЄЇ МАВКИ

Не бувають грішними дерева,
Не бувають грішними пташки,
Ніжний вітер, голос дядька Лева,
Зірка, не спокушена ніким...

Бачиш, Мавко, молодість проходить.
Серце збайдужіло, мов листок.
На осінній синій прохолоді
Верби промерзають до кісток.

Знаєш, Мавко, скоро нас не буде.
І дідусь Дніпро засне в гостях.
Ще не трави, та уже не люди.
Нам вже нас не треба від життя.

Кров холодна. І осінні коси.
Хоче ласки в нас звіря старе.
Чуєш, Мавко, хтось у серці просить
Поховати Землю,
Як помре.

ГАДАННЯ

Любові, київській відьмочи

На ось карти. Гадай на долю.
Юна відьмо, кажи, кажи!
...Кров на шпазі і два пістолі.
Від життя сховаюсь в душі.

Шум прибою, і вічна туга,
І хвилясте тепло коси...
Друг став ворогом, ворог — другом.
Ти, що хочеш, в мене проси.

Страшно й смішно. А серце Вія,
Мов дитяча могила, спить.
Знаєш, як я любити вмію!
Голуби летять, голуби...

Юна відьмо моя лукава,
Мов столітнє вино, легка.
Той, хто хоче багатства й слави...
Чом у нього тремтить рука?

Туз бубновий, пікова дама...
Чорний Місяць упав на сніг.
Яблуневими пелюстками
Осипаю я струни ніг.

Ну, чого ти, чого ти плачеш?
Скинь ті карти, як білий плащ!
Це ж не ми, це вже доля, бачиш...
Це вже доля така.
Пробач.

ОСТАННІЙ ЛИСТ

Чого я не пишу тобі листів?
Адже люблю, аж гіркну від розлуки.
Щось у мені, як гілка від плодів,
Зламалось — і в покорі склало руки.

Ми — як пташки на різних проводах.
Цілунок наш лиш коло замикає.
І доля, що безмежно молода,
Шукає щастя, гляне — й завмирає.

Мовляв, не я придумала любов.
Ну, що ж ви, дітки? Смійтесь і журіться.
І я вгадав, що в це життя прийшов
З лиця твого краси душі напитись.

І я вгадав, що гордий, наче ти.
Як ти, не вмю ждати й доганяти.
Тому я не пишу тобі листи,
Що ти їх будеш поки що читати.

ЖІНКА

Не було ні радості, ні горя.
Снилася, як небо журавлю,
Жінка, що хотіла бути морем,
І яку, як пісню, я люблю.

Десь на сіні, в синіх сінях казки,
Одесную квітки і царя...
Жінку, що зазнала стільки ласки,
Як ікона у монастирях.

Спить лисиця їй на білій шиї,
Соболь — на розплетеній косі...
Не свята вона і не повія,
Бо жила й родила, як усі.

І коли міняла доля перстень,
Як себе вербина золота,
Жінка впала, наче кров на серце,
Піднялася віями Христа.

Хто її у світі цім пригорне?
Коли ангел в'яже сатану,
Жінку, що хотіла бути морем,
В чорно-білий парус одягну.

* * *

Ну зустрілись погляди далекі...
Музика здригнулась — і назад.
Ти сміялась і торкалась легко
Пальчиків порізаних троянд.

Крапельки котилися й мертвіли.
Як мороз — на крапельках вина...
Що душею хоче стати тіло,
Не моя і не твоя вина.

Це журба розділеності часом,
Це вітри, що мерзнуть біля сонць...
Вірші, тиша і пекуча ласка,
Ну і ми —
Троянд
Солоних
Сон.

* * *

Пролітають гуси над Почаєвом.
Християни моляться уверх.
Просто з яблунь яблука кусаємо.
Нас уже не виженуть тепер.

Ти тепер мовчиш уже, як свічечка.
Я, мов пісня пращура, — в собі.
І не кличуть нас уже із вічності
Блискавиці — шрами голубі.

Нам здаються дні від суму стерпими,
А насправді — сум увесь з грудей.
Стидно нам у пальтах перед вербами,
А без горя — стидно до людей.

Як зірки, байдуже ми блукаємо.
Дощ старий печаль свою снує,
Що не зберегли, те обмінємо,
Доки кожен дума про своє.

Дзенькне ключ. А дід Петро закашляє.
Вдарять дзвони. І гусей — нема.
Яблука обірвано й поважено.
Скоро звичайнісінька зима.

РІЧКА

На своїм волоссі темному й густому
Ти лежиш, як річка на ріллі.
Чи й для мене місце є іще на ньому,
Місце біля тебе на Землі?

Трубить ключ під небом одиноким,
З вишні цвіт — як світ на рушнику...
Ти уся прозора, бо глибоку
Важко скаламутити ріку.

Відпливе останній поцілунок,
Біле відображення садів...
Затонулі статуї Перуна
Світяться з холодної води.

Нижний шепіт прагне стати плоттю.
Губи шелестять, мов кораблі...
Я твій птах, підстрелений на зльоті,
Що крізь воду пада до землі.

* * *

Такої більше не буде.
Я бачу, я знаю, я...
Русява така прибуду,
Уже тепер не моя.

Такий зажурений усміх.
Така трав'яна журба.
Крізь нас пролітають гуси,
А Бог пролетить хіба?

В словах замерзає погляд.
А в буйстві тіла й душі
Виню я отого Бога,
Що в юності сам грішив.

Бо чому ж тоді, ну чому
І мудрий, і світлий він?
Й така передчасна втома
В засніженій голові?

Він навіть не має сили
Любов мені повернуть...
І я простягаю крила
До слова пекельних пут.

АНГЕЛ З ХАРАКТЕРОМ

Ой ви, мої радощі,
Ой ви, мої біди!
Вже мені до осені,
Як тобі до літа.
Чи то наша помилка,
Чи то наша доля?
В нас немає споминів
І немає болю.
Тільки й зрозуміли, що
В нас подібні очі.
Сумно бути милими,
Коли Бог не хоче.
Даль таємно плакала
У хустинку ситцю.
Ангела з характером
Навіть біс боїться.
Недоступне щастя нам,
Недоступне горе...
Тільки й тої ласки, що
В снах моїх прозорих.
Всі говорять: ангел той
З русою косою
В небо забере мене
Ранньою весною.
Ой ви, мої радощі,
Ой ви, мої біди...
І не стане осені,
І не стане літа.

* * *

Доля йде по крейдяному кругу,
Не підвладна чорту й королю.
Ти мені не можеш бути другом,
Бо тебе я втрачено
Люблю...

І, неначе після перепою,—
Після цього смертного життя.
Тіло нас роз'єднує з тобою,
А в душі — ми тільки, як в гостях.

І вона карає нас надією.
Це найбільша кара між людьми.
Не спимо... не жнемо і не сіємо,
Й людство не народжуємо ми.

Мабуть, що чогось не відгадали,
Освітивши душами лице.
Кості ворогів перемішались...
Ми не маєм права і на це.

* * *

Волосся кольору тіні,
А очі — в тіні волошки.
Не зовсім я ще осінній,
А ти березнева трошки.

І будеш такою завжди,
Як ті на Говерлі весни...
Шукатиму, наче правду,
Вже зірвані едельвейси.

Не раз я зраджував долю.
Вона є ще більш зрадлива.
Шевченковою тополею
Стоїш ти посеред зливи.

І гордість звіряєш, знаю,
По лебедях в Стрийському парку.
Так, мабуть, завжди буває,
Коли не до речі жарти.

Тоді не до речі й розум,
І осуд людей за зраду...
Як зайві лихі морози
Для збільшення листопаду.

* * *

Минає час. Я все ж люблю життя.
Люблю від самозречення — до неба.
Немов дитя, люблю мале дитя,
І ближнього, і дальнього, і лебедя...

На пальчиках із себе вийшла ти.
Куди себе подіти, ще не знаєм.
І мак — маленький геній доброти —
Пелюсткою цілунок прикриває.

Мовчати можемо вічно про своє.
Але чого тримати урагани?
Бо ж все одно — юрба не впізнає
Ні генія,
Ні Бога,
Ні кохання.

* * *

Болить в ромашки світла голова,
Бо йдуть сніги — від сміху до печалі.
Мій кінь сьогодні кланяється Вам,
Мов просить, щоб мене Ви помічали.

От сядемо й поїдемо туди...
Вечірній вітер зламаний об замок.
На білій тині крайньої звізди
Вже наші душі журяться за нами.

Не плачте. Ми красиві... як в труні.
Звізда оно подумала — й не впала.
В житті і в небі — так, як у мені...
Сльоза ж сніжинці руки поламала.

* * *

Пахне, як дитина, поцілунок.
Гаснуть, гаснуть зорі у косі.
Я люблю твою любити юність.
Пахне, як дитина, поцілунок,
Відпочинок у тіні бусин.

Ти богиня долі і недолі.
Але врешті — досить нам богинь.
Обманути хочеш Божу волю?
То мене із іншою покинь.

Я тебе змалюю на обличчі
Нашого знервованого дня.
Як дитина, мабуть, пахне вічність —
Сива грива сивого коня.

Ми у ній з тобою блудні-блудні!
Так цілуй мене, бо роки йдуть...
Роки йдуть, мов коні на полудень,
Білі коні в жовтому саду.

* * *

Сиджу, схиливши голову на серце.
Добро і зло — не радість і печаль.
Та ти не сердься, дівчино, не сердься.
Я ще скрипаль. Ще трішечки скрипаль.

Я оціню твої прозорі ноти.
Засяю пасмом чорної коси.
Душа ще має вічність для роботи.
Кохання має радіус сльози.

Творю Творця. Нехай я буду світлим.
Добро завжди в собі ламає меч.
Сиджу, схиливши голову на квіти,
Які ревниво ангел твій візьме.

* * *

Ми у мріях тільки зустрічались.
Нам не спиться від щасливих снів.
Голубого золота печалі
На душі самісінькому дні.

До кісток пропахлі чебрецями,
Ми найодинокіші в світах,
Ми найодинокіші між нами,
Як між крильми одинокий птах.

Несказанна ніжна таємниця
В наших перших поглядах давно.
Доля з долі зроду не сміється,
Коли їм з'єднатись не дано.

* * *

Ти моя надія і тривога.
Образ твій — мрійлива далина.
Як ставок вербинка босонога,
Кохнула ти мене до дна.

Не жури лише отим невір'ям.
Чи ж причина в тебе є на це?
Мов каштан розцвілий в надвечір'я,
Заглядаю у твоє лице.

Ти — моя. А я, мов юний Місяць,
Щастя наше тихо освічу.
Ми — як оберемочок Полісся,
Кинутий на зоряну свічу.

* * *

Дозволь мені приснитися тобі —
Останній раз, беззахисним, як усміх.
Щоб не злякати погляд голубий
І птахів брів княгині древньоруської.

Люблю тебе. І нічого додати.
Так часто приступ ніжності буває,
Що груди недоказаним болять...
О мила свічко втраченого краю!

То в джинсах ти, то в платті, як вода,
То навіть не вітаєшся зі мною.
У кого пам'ять тільки на устах,
Той серцем зостається самотою.

* * *

А Ви навіть не знаєте...
Я Вас люблю.
Хто ж це, як не любов?
Любовниця...
Одаліска, що снилася королю.
Королева до пажа
Горнеться.
Ви — артистка
З манерами
А'ля ніч.
Мудра лялька з театру “Магія”.
Вся у квітах на сцені,
А у мені —
Безталанна пелюстка макова.
Ви нікому не скажете...
Знаю я.
Ви й від мене мене сховаєте.
Наче вогник на свічечці, я стояв.
Ріс, як час,
Що на вірші згаяний.
Тінь метелика сіла на ешафот...
Ми за п'єсу про себе платимо.
Зал самотній,
Як був Даніель Дефо,
Коли придумував
П'ятницю.

* * *

Спасибі тобі за неправду, мила.
Я виконав волю весен.
Руками мене ти собі хотіла,
Очима — зі світу звести.

Пелюстка на стежку з ласкавим криком
Упала і затремтіла.
Пронизлива вишня, як біла скрипка,
Над морем твого тіла.

У вечір старий, наче тінь собору,
Я міг тебе пити й пити.
І сльози, і квіти лежали поруч.
Кому за них заплатити?

“Тебе не люблю я”, — сказала з лоском,
Так, наче й життя не треба...
Тож я, закоханий в мить філософ,
Ненависті жду від тебе.

* * *

Облігають слова, як вечірні розсипи липи.
На колінах трави лежить моя голова.
Я хотів би побачити очі тієї скрипки,
Що зіграла для тебе і мене прощальний вальс.

Закурличе вгорі — і лягає на серце туга.
Тільки вітер ще теплий, неначе твоя коса.
Я хотів би сьогодні на Місяці мати друга,
Бо на Місяці — травень, а в нас опадає сад.

Б'ються вікна озер найм'якшим каменем ночі,
У якій облетять наймудріші з дерев усіх.
Крізь тумани зірок очі скрипки бачити хочу...
Можна бачити сльози,
А чути лиш можна
Сміх...

* * *

Знову я схилився на березу.
Білий світ хитається в очах.
Двадцять три мої тутешні весни
Бачу на далеких берегах.

Жити я готовий цілу вічність.
Вмерти я готовий кожну мить.
В ніч упасти, погасивши свічі,
Бачити, як голос твій шумить.

Слухати, як б'ється наше серце...
Часто плеще веслами Харон.
Та береза — як тоненька церква.
Ми злились.
Ти знов моє ребро.

ТІЙ, ЯКУ Я ЛЮБЛЮ

Вже ніч поклала Місяць на річках,
Як скрипалі кладуть смичок на струни.
Я плачу від високого гріха.
Так плакали повергнуті Перуни.

Я плачу від високого гріха.
А жалість в мене тільки тисне серце.
Хай хтось мене ненавидить, нехай.
Мені проститься на землі усе це...

Зі мною тут — іронія і біль.
Зі мною тут — готовність полюбити
Душі людської неба голубі
І сині очі — як вітри на житті.

О вкрадена розбійнице степів!
Люблю тебе, розбійнице, такою.
Нікому не признаюсь, що хотів
Похованим би бути із тобою —

Посеред лугу, в затінку калин,
Без каменя і золота на грудях.
Щоб росами заплакані були,
Коли про нас уже забудуть люди.

Із циклу
“Остання”

Промінь Місяця ловить, як лінза,
Чистенька сльоза монашки.
Юна-юна у чорнім — як нічка, монашка в траві лежить.
Із обличчям на книжку дитячу подібним і на ромашку.
Сфокусований Місяць — лягай і з очей лижи.

Син Господній на ній. На хресті. Цілував молитву.
Ланцюжок золотий обірветься —
І він потече з грудей...
Тридцять три...
Як для Бога — то смішно,
Для хлопа — якраз вигравати битву.
Божі внуки бродитимуть між льодяних людей.

Скажуть: знову євреї, а чи комуністи винні.
І який там під Місяцем к чорту тепер загар!..
Соррі. Зорі на чорному — як перестиглі вишні.
Недаремно Христос по-ню-йоркському Супер Стар.

Супер Стар. Надстарий.
Застарий для таких печалей.
Але, врешті, хто знає душу того, кого розпинали всі?
Лиш монахиня юна.
Але вона мовчала.
Сфокусований Місяця промінь грівся в її сльозі.

* * *

Виходжу на річку.
Пальцем рахую зорі.
Сезон оксамитовий.
В бабинім літі —
Вітрових нервах — всі.
І, як недоспівана пісня,
Щастя зійшлося з горем.
Зі сльозою сльоза цілується,
Мов позичає сіль.

Снились діти від тебе.
Сало ставало м'ясом,
Блискавкою — веселка,
А місто — простим селом.
Ти, як була ще дівкою,
Виходила вихилясом,
І я відкладав Сократа,
А чи Христоса том...

Ми мали свій рай калиновий.
Ріднили багаття і зорі нас.
Ти приворот-зілля
У річку осінню-осінню кинула,
І загорілося море,
І стало подібне на час.

І ми малювали диханням
На ньому усе, що снилося:
Печаль березневу вітряну
І радість жовтневу теж...

А доля вигребла веслами.
Потім пішла на милицях
Туди, де не те що краще,
А просто
Немає
Меж...

* * *

Мені від зір світліше і тепліше.
Вина не треба — тільки погляд твій...
Стараюсь бути за життя сильнішим.
Стараюсь бути яблуком в траві.

Воно також, як зірка, в душу впало.
Душа на виріст. Там світаєш ти.
Неначе журавлі в ночі кричали,
Та не могли нічим допомогти.

Життя минало.
Все кудись летіло.
Я йшов із церкви, п'яний від причасть.
Твої слова мені ставали тілом,
Яке — цей світ,
Яке цей світ продасть.

І кров по колу. І усе по колу...
І чути тільки шум пташиних крил.
Мені від зірки тепло, як ніколи,
І світло, як від кленів без кори.

Пробач мені мою смішну свободу,
Обов'язок і чесність, навіть честь.
Йду по воді. На ній немає льоду.
У неї зірка впала і пече.

Життя жовтіє, за собою кличе.
Іду із церкви, п'яний від причасть.
Вгорі співають сльози чоловічі.
І чути скрипку у твоїх очах.

* * *

Щось мені так — мов вітрильники в жилах зустрілись.
Хоч бери жили — і скалкою дзеркала ріж.
Як ми любили...
Як ми бездомно любили...
Наче не вірили в сад, що цвіте угорі.

Може, й немає нічого: ні саду, ні муки немає?
Шрами на серці, життя — старомодний біль.
Жилаві свічі аж стогнуть — так їм світає
Музика Сонця і музика у собі.

В цьому польоті ні коми, ні крапки, ні титли.
Очі — як в сарн, що поранені, чи у поліських дітей.
Замість любові — пісня.
Замість пісень — молитва.
Правильно й світло,
Але не те, не те...

Щось мені так, мов струні, —
То самотньо, то дзвінко, то рвано.
Справжні убивці, несправжні царі і псарі.
Мов на екваторі босими п'ятами станеш
І за сльозою не бачиш зорі.

Так починається ера нова на моїй планеті.
Хоч бери жили — і скалкою дзеркала ріж.
Якось по-людськи півні співають треті,
Наче не вірять у сад, що горить угорі.

* * *

Там, де кожна пісня — лебедина,
Де не тре' ні слави, ні грошей,
Є печаль тривожна, тополина,
Як чекання бажаних гостей.

В озері, зарослім очеретом,
Небо не відіб'ється з орлом.
Лиш зоря останнього поета
Сяде на поламане весло.

Шелестом таємним і фатальним
Нагада, що буде, що вже ні.
На душі так вітряно й прощально,
Мов останній ноті на струні.

Бо багато можна описати,
А змінити мало що уже.
Тому світ барвінково-хрещатий
Простір мій від часу стереже.

Сіло Сонце, мов півсерця вкрато.
Хтось перехрестився на вербу.
Вже й життя кінчається, а мало,
Мало надивився на судьбу.

Тому й кожна пісня — лебедина,
Тому й кожна воля убива.
Рання смерть — заслуга, не провина,
Доки ще любов твоя жива.

* * *

Холодні зорі. Люблячі серця.
Пропущена печаль крізь нерви-жили.
Прийшов. Напився із твого лица
Того, що прасвіти наворожили.

Надихався вітрами із морів...
Набачився, надумав, наспівався.
Як на Купала, у тобі горів.
Скажи: горів же?
Був же — не здавався...

І проти стрілки, й проти поїздів,
І проти себе. Ти така летюча,
Мов кола на сосні чи на воді...
Чи чайка, чайка на Дніпрових кручах.

Так вічна свічка тягнеться до зір,
А степ — в музейну мертвеність Європи.
Та наша ніч — як горло чорних дір
Над осінню бурштинової проби.

Залізносива часу течія —
І раптом щось — як дух святого свята...
Вже світ чужий, а ти іще моя,
Хоча й крилата.

ВІДЬМИ

Втомився годинник.

І зорі не люблять світла,

А так — відбивають схвильованість інших зір...

Чутливі столітні дівчата крізь душу летять на мітлах —

Чи то із ясиру, чи, може, в такий ясир.

І ніч до лица їм, і світ їх боїться і любить.

Й вони поміж іншим по-справжньому знали любов.

Танцюють собою. Партнер неважливий.

На ногу хіба наступить

Той, хто крізь душу колись уночі пройшов.

Китайсько-турецькі базари під ними мліють.

Державні будівлі махають прапором слів.

Летять проти течії сліз.

Сльози людські мліють.

Тіні подібні на журавлів.

А потім, а потім усе це, усе це разом —

Лягає на музику, музикою стає...

І відьмочка юна —

Красива й ніжна зараза —

Даль пропонує

Сама ж її з горла мого п'є.

* * *

Тільки той, кого любиш, може зігріти снігами,
Золотими снігами, що срібні колись були.
І дерева-поети обіймуть тебе гілками,
Так обіймуть — самі перетворяться у полин.

А тобі вже не страшно ні жити, ні вмерти тим більше.
Страшно тліти у тілі, убивши вогонь у крові.
Написати б одного, вірного серцю, вірша,
Хоч кривого, як шабля,
Хоч земного й гіркого, як чоловік.

Щоб запахло Поліссям,
Ні зморщок не стало, ні шрамів.
Горизонт розімкнувся, а потім засяяв, як німб.
Часом так тебе скрутить...
Сорок чи дев'ять грамів
Допоможуть, звичайно,
Побути в болючому сні.

Потім так посміхнешся —
Аж маска злетить із обличчя.
Мов калина по тризубі,
Даль попливе по струні...
Тільки той, кого любиш,
З тебе тебе покличе,
Золотими снігами
Завіє тебе
У тривожному божому сні.

* * *

Лежали навznak. Плакали про все.
Був лід земний за зір тепло миліший.
Душа дешева, по латині — сенс...
Як марки вин, сяли назви віршів.

Роки вмирили, а любов жила.
Було нам срібно, золотодеревно.
Сльозу, мов пташка, змахуєш з крила,
Тому й летиш, тому й живеш, напевно.

У світі шумно. Стугоняць серця.
Та що воно болючіше, не знаєш, —
Чи цвіт, чи плід злітає з деревця?
Чи світ із листям разом відлітають?

Пережили долину й далину.
Перебули і першу ніч, і другу...
Просили на весілля й на війну.
Була сестрою, матір'ю і другом.

Печаллю стала, світлою, як світ,
Що ні кругів не має, ні конвульсій.
Лежали навznak в зоряній траві.
Зоря в зіницях і рука на пульсі.

* * *

Зима.
Горобина, мов краплі блискучої крові.
Прилетять снігурі — склюють.
Прийде жінка містична.
Скрасить мою безтолковість.
З'явиться ціль і путь.

Зліпимо з нею у лісі
Бабу смішну снігову свою —
Таку як в степах кам'яна.

Яка з них вічніша у нашім раю?
Та, що більше сумна...

Невінчані весілля

Між серцями — тільки вітер,
Тільки вітер і серця.
Вміла ти мене любити,
Вмій стирати сум з лица.

Цілувала на морозі,
Засинала без фати.
Квіти-сльози на підлозі
Танцювали, як свати.

Вітер миється волоссям,
Палить люльку, крутить вус.
Ти зостатися не просиш,
Я вертатися боюсь.

Я твоїй печалі радий.
Що придумаєш іще?
Ходим-бродим райським садом,
Наче вітер із дощем.

* * *

Мені б дожити тільки до трави.
Вогнем медунки підпалити хату.
А там — струсити сніг із голови,
Тебе украсти — в пекло утікати!

Дорослий смуток першого дощу.
Скляна корчма задихає на вітер.
У глиняного півня засвищу,
Закутавшись в магічну слабкість літер.

У пеклі вперті грішниці киплять
І палять сльози стегнами — поету...
Мені б дожити тільки до джмеля,
А там вже крок —
До болю і до меду.

* * *

Ти знов, ти знов стоїш в моїй уяві.
На зжатім житі золото дібров...
Мені позаздрить, може, лиш диявол,
Диявол, розіп'ятий за любов.

Гріхів чийхось осуд і спокута,
Згоріть — згорю. Кого я освічу?
Люблю тебе, люблю тебе, люблю тебе.
Як землю, як легенду, як свічу!

Я думав теж: забуду все, як вітер,—
Оте усе, що люди болем звуть.
Мов клен, за серце ухопившись вітами,
Я згадую,
А значить —
Я живу.

* * *

Над червоним озером
Срібний дим.
Хочу бути демоном
Молодим.
Хочу бути бурею
І листком,
В дебрях пити відьомське
Молоко.

Космодромів стомлених
Мертвий гул...
Білі тіні ангелів
На снігу.

Твого плаття синього
Гострий лід,
І сліди метеликів
На землі.

Дзвін очей погашених,
Блиск весла.
Над серцями нашими —
Ковила...

А над всім —
Розпачливе:
“А я ж тобі, козаченьку,
Платіла, платила!..”

ЛЬВІВСЬКЕ

У вечори малиново-тугі,
Де час іде так холодно і довго,
Оці бездітні статуї богів
Нам суєту пробачити готові.

Здається, вітер тут закам'янів,
Хрести в руках підносить на колінах.
Прощальний дощ. В душі — як на війні.
Обличчя зір не мого покоління.

Народ — як люди.
Люди — як народ...
Нема пісень
Сучасних нам пророків.
Дуель віків...
Тут Аполлон, і лорд,
І донна Анна,
І біблійні кроки...
Спішать прожити, жити не спішать
Ці одинокі верби і каштани.
Фотограф. Лід. Пластмасове лоша,
Яке із дітьми
В снах віків розтане...

А час іде, немов старий трамвай.
Ти перед ним, то дзвонить за тобою.
Із неба — дощ, до неба — сон-трава...
Це Львів. Це вечір.
Це прощались двоє.

* * *

У очах колисала індійське небо —
Ти — з обличчям дитини і тілом жриці.
Я Мамаєм з-під степу зверну до тебе.
Ми послухаєм сніг, що летить і сниться.

Будуть падати з неба лоскотні зорі.
Син туману зійде, за туман гіркіший.
Ми помирим богів своїх скоро-скоро.
Ти пробачиш мені хуртовину віршів.

Ну а поїзд в степи буде мчати-мчати.
Ну а ми будем мудрі, багаті й чисті.
Перед ніччю так пахне зім'ята м'ята.
Перед снігом спішить облетіти листя.

* * *

Хто з нас боржник, не знаю до сих пір.
Що жив якимось неправильно, то правда...
Хтів стати рівним з королями лір.
Ти — горда жінка. Й це для тебе — зрада...

У спину чув крихкий камінний сміх,
Бо так уже задумана людина:
Про зорі й море думає в тюрмі,
А на зорі — про владу й копійчину.

Моя жага — боротися за ціль.
І дуже скучно мати перемогу...
Коли обручка в мене на руці,
Я Дон Жуан, що ще боїться Бога.

Якщо обман, то хай вже без прикрас.
Коханням я розхитаний, мов берег...
Неправда, що кохають тільки раз!
Раз можна тільки від кохання вмерти.

ЗНАЙОМІЙ НЕЗНАЙОМЦІ

Знов прошу, потім знову каюсь.
Як то добре, що я дивак,
Що нічого більше не маю...
Не дивіться на мене так!

Я ще юний для того всього.
Мабуть, зовсім як дикий мак.
І не знаю ще серця свого.
Не дивіться на мене так!

Де копати криницю нашу,
Щоби вічно була вода? —
Де волошка чи де ромашка?
Не дивіться на мене так!

Ваші коси й моя патлатість,
Ваша ніжність, мій дикий мак.
Ми обоє не винуваті.
Не дивіться на мене так!

Хочу бути самотнім в тайні.
Ви — шляхетність і доброта.
Що хотіли, то те і маємо...
Подивіться ж на мене так.

ЗИМОВЕ

Мокре від снігу твоє волосся
В синій розтане млі.
Гори і море... Небо, що просить
Прощення у землі.

Сосни, наврочені вовчим сміхом,
Мудро кудись біжать.
Ти — несподіваний райський гріх мій
З криком сумних лошат.

Ворон дитячі свої секрети
Чуйно відкриє нам.
Нащо спішиш ти від себе? Де ти?
Хто усміхнувся там?

Серце в долонях, мов тепла сніжка.
В погляді — сон віків.
Хтось там, де ми ще ходимо пішки,
Наше крило
Згубив.

ЦИГАНСЬКА МЕЛОДІЯ

Все незрозуміло і прекрасно...
Вітер, і лілеї, і вогонь...
Шкода тільки — молодість погасне
В білих гніздах люблячих долонь.

Затремтить дорога, як обличчя.
Я зостанусь в таборі до дня.
І циганка поглядом покличе
Білого, мов лебеді, коня.

В дим багаття сумно упов'ється.
Свисне Місяць—сум спаде з крила.
Тільки воля, воля зостається,
Зостаються небо й ковила.

Сивий циган. Вкрадена гітара.
Наших душ несолений пожар.
“Ви не пара... чуєте! Не пара!”
Сині леза стежки і ножа.

Гартувались душі більш як треба.
Аж боявся їх блаженний рай.
Ну а я мости шукаю, де би
Перейти закони людських зграй.

Гірко нам, циганко, дуже гірко.
Ми сміємось, підняті на сміх.
Блискавка: від зірки — і до зірки
Розляглась, на мить з'єднавши їх.

Дзенькнуть кільця обрію над світом.
За Сулою коні, як Сула...
Тільки досі в'януть жовті квіти
Там, де ти нам сина привела.

ТАЄМНА ЛЮБОВ

Я тебе люблю таємно й тихо —
Як Господь любити дозволя.
Сходить Місяць, падають горіхи
На розкриті книги журавлят.

Простягаю руки, простягаю.
Падаю до неба із небес.
Я закону іншого не знаю,
Як закон природного себе.

У раю моїм велика тиша.
Нам ніхто не зможе допомгти,
Бо любов завжди ледь-ледь сильніша
За серця монахинь молодих.

* * *

Згорять, як дим, найкращі наші роки.
На доларах я вірші напишу
Про нашу душу, давню і високу,
Про спокій трав, метеликовий шум...

Вогонь вогнем погашено, мов долю.
Так, мабуть, смертю гаситься життя.
Ми все зробили світло і без болю.
А це нам, знаєш,
Люди
Не простять.

ЗИМОВИЙ ГРІМ

Очі такі виразні,
Як на тюльпанах сніг.
А по космічних трасах
Босі цілунки ніг.

Милий травневий вечір.
Гойдалка з двох вітрів.
В небо від себе втеча,
Квіти із наших слів.

Зозуленя зелене
Хоче в тепло твоє.
Ти відпливеш від мене,
Але ще зараз є.

Ніжна, легка й капризна,
Ніби зимовий грім.
Серця надривна пісня,
Тіла солодкий гріх.

Посеред зір і м'яти —
Ніжно — уста до уст.
І не болять сміятись
З того, що я боюсь...

Легше, коли поплачеш,—
Трохи посолиш світ.
Душі у нас юначі.
Їм міліарди літ.

* * *

Ми свого іще не відлюбили,
Час іще своє не відспівав.
Тулить вечір голубині крила
До очей — зелених, як трава.

Ну а ранок думає про квіти.
Жито в'яже молодих в снопи...
Тільки сивим вже не пожовтіти.
І молитись тим, хто відлюбив.

Так, як часом дощ іде на море,
Так і ми ідемо в забуття.
Світ мільйон разів іще повторить
Яблуневу пісню про життя.

Тільки, доки ми іще болючі,
Для безумства розум нам дано.
Обнялися, як луги і кручі.
Все одно — вигнанці...
Все одно.

* * *

Тані Гурській

Білий спокій розсипаний, наче сіль
В черепах запінились вина.
Я піду прибирати могили зір
У хітоні, як море, синьому.

Щось нове є у людях в кінці століть.
Сильним ворог замінить друга.
Чи то небо розкинулось на землі?
Чи за космосом вічна туга?

І з'являються хлопці в скляній корчмі
Без країни, без віри й слави
У волоссі моєму сріблиться мідь,
А в очах голубіють трави.

І зозуля ворожить в моїх піснях,
І печаль світова — для мене.
Чорний вітер несе білу тінь коня
У століття нове й шалене.

Там бездонна колодязність таїни,
Нестаріючі очі Бога.
І нема ні заслуги, ані вини.
Лиш дорога. Одна дорога.

Із циклу
“Остання”

Засвітилась мені юним Місяцем ліва сережка
І піщана коса потекла, як щасливий час.
“Біле тіло в п'їт'їмі, як в безодню сповзаюча стежка”*,
Де ледаче зітхання почнеться з твого плеча.

Це колись називали шаманством, тепер же — кайфом,
Правом першої ночі, зніманням... як хоч і де.
Про минуле, майбутнє казати тоді вже зайве.
Навхрест роблять людину і навхрест вона впаде.

Якщо в рай — то із Богом...
Свобода ж лише у пеклі —
Тій останній межі, де від себе уже ніяк.
Там тримаєш святе у собі, як тебе,
Як літа запеклі,
Як останній ковток в тремтячих руках пияк.

Дурно грати без ролі цей зламаний кров'ю вітер,
Цей глибокий вогонь, де ми спільно колись жили.
Не любили нас люде, любили нас коні і квіти,
Й древня річка народу, срібліста, немов полин,

Із якого виходиш — охрещений і язичник,
Трохи грішний і світлий, як, врешті, життя саме,
Що для свічки душі лиш підсвічник, чудний підсвічник,
Білим воском залитий,
Що в тілі шукає меж...

* Слова Петра Сороки

* * *

Вдома. Літній бузковий вечір.
Ллється вітер із рукава.
І далеких коханок плечі...
І доньки трав'яні слова.

Спить лелека на вічній стрісі.
Кінь утік, як втікає час.
Без нічної сорочки Місяць
Із зорею танцює вальс.

А на цвинтарі квітнуть верби,
Тихо булочку хтось кладе.
Я і сам вже давно помер би,
Та не знаю — за віщо й де.

Вчора знов журавлі кричали —
Чи то в небі, чи в снах моїх.
Я від ніжності і печалі
Задихаюсь, як в косах сніг.

Вітер. Флейта. Гніздо і зорі.
І тривога. І трепет. Сіль.
Вдома. Юність. Немає горя.
Скоро осінь —
Пора весіль...

* * *

Берег як берег. Вода як вода.
Небо — зачитане до зірок.
Зустріч із мрією така молода,
Як розіп'ятий пророк.

Візьмеш її руки — вино тремтить.
Невже усьому вінець?
Крапля до краплі, до миті мить.
Ну, поцілуй мене.

Без пульсу твого і ритму час
Якийсь не такий на дні.
Скажи про життя, як у перший раз,
Як йому говорила “ні”.

Осінь як осінь. Душа стоїть
Яблуком в горлі мені.
І льодом порізані солов'ї
Гострять об пір'я ніж.

Вмирати — за себе. Любити за всіх —
Із доторками без слів,
Бо вбивство любові — найбільший гріх
На цій вороній землі.

Візьмеш її в руки — уся тремтить.
І як же така була?
Молитва й пости, гріхи і пости...
Красива і трохи зла.

Тут берег як берег. Сльоза як сльоза.
Жовтіють листки газет.
У нас немає дороги назад.
Нема дороги вперед.

**Віршення
("Осінні іронії")**

Розірвані кола свячених вод
Поволі стають сльозою.
А як же нам жити?
Так во, чи так во?
Чи, може, як брат із сестрою?..

* * *

Збирати на похорон — рано
І пізно на день народження...

А ранок, чудовий ранок —
Якраз для розмноження.

Зі “Скляної корчми”
(За індійськими мотивами)

Сумують птиці на білих вишнях.
А по дзеркалах тече вино.
Душа згоріла. Життя не вийшло.
Дві тіні з німбами за вікном.

Якийсь медовий відтінок болю.
А курва-доля своєї гне.
Летять озера, дзвенять тополі.
Мені здається —
Нема мене.

Мене немає...
Столиця скіфів
Така ж самотня,
Як рай в раю.
Людей я знаю
І знаю міфи,
Й тебе,
Розлюблену і мою.

Гіркі повії так смокчуть губи,
Що лінь кричати, коли болить.
Корчма. Нікого ніхто не любить.
Сумують птиці.
Горять столи.

І пусто-пусто, немов без віршів.
За теплим лісом — морквяний схід.
А Ти, мій Боже, мені не віриш.
Й мені відомі Твої гріхи.

Ще будуть інші слова писатись,
Та їхня музика — одна...
І буде мама,
І буде тато,
І німб —
Тарілкою без дна.

Хто розбирався в жінках і винах,
Тому проститься убитий день.
У цьому світі одна провина
Й одна заслуга —
Любить людей.

* * *

А час мине. Складне все — стане просто...
Чужу біду руками розведу.
Посивієм. Зустрінемося, як гості,
В осіннім горобинівім саду.

А поки що найважче знати правду
І тайну всіх нести у двох серцях.
Шукають людству Бога космонавти,
А нам тінь квітки сходить із лица.

Ще ніжний Місяць в свічки жебракує.
В долонях вітру — море, як дитя.
Покинемо все і в сніні заночуєм,
Поправши право вічного життя.

Бо все мине. І стане легко й просто
З тим, перед чим ти зараз, як свята.
І, може, час з'єднає наші кості,
Як зараз він роз'єднує уста.

* * *

Ми так ще мало разом прожили.
Пережили ми так багато разом.
Я — злодій слів, які ще не були, —
Не маю сил на усміх та образи.

Моя печаль не більша, як в ріки.
Холодний крик, душі дроти колючі,
Отавна тінь коханої руки
І сон очей медово неминучий...

Коли в розлуці — ти для мене все.
Коли ми разом — струмно нам з тобою.
За чорним склом нічник твоїх осель
Росте свіча, розплавлена надвоє.

А ми живем в епоху гарних слів,
Якихось вчинків... задумів кометних.
О світе мій. Що я тобі наплів?..
О вічності... Не втрач мої моменти.

Танцює нечисть з нами й журавлі.
Велику плату чорт бере за подив.
Чом не було тебе на цій землі
В епоху бронзи?
Я сюди приходив.

Тож як не можна предкам допомгти,
То так не можем ми прожити разом.
Всі спільні біди названі на Ти,
А спільне щастя —
Наш останній блазень.

* * *

Я не виплачу піснями
Горе світове.
Те, що зараз поміж нами,
Нас переживе.

Плаче поїзд вздовж перону.
Вечір, як парча.
А у трубку телефону
Лебеді ячать.

Тільки хтось весняний, босий
Тут не так живе.
І комусь бунтують роси
В голих руслах вен.

Солов'ї нічні літають
З яблунь до чортів...
Перший раз я того раю
Справді захотів.

Хай пізнає чорний Місяць
Білий захід свій.
Всім достатньо буде місця
В зоряній траві.

Всім достатньо легко буде
В неї перейти...
Плаче поїзд, наче люди.
Родяться світи.

А душа... Вона не винна.
Хтось її прирік,
Ну давай, Хайяме, вина.
Наливай у ріг!

...Вітер з Дону до Дунаю.
Ангел-вовкулак.
Я не так, не так вмираю
І живу не так!

Місяць — мов кусочок тиші
Без людських кісток.
Ну й нехай, нехай скоріше...
Я пісок, пісок...

Безнадійного кохання
Море вічове...
Те, що зараз поміж нами,
Нас переживе.

ГРЕЧКА

Розарій зір. І Місяць нахилився,
Створивши душ припливи і відпливи.
Чого ти, світе, так себе створив,
Що ми недосконалі і мінливі?

Піду, зроблю якийсь маленький гріх,
Щоб каяттям дістати оправдання!
Чужих жінок густий тілесний сміх...
Весняність рання.

Удавана бездушність — від очей,
Божественна духовність у манерах...
По білій гречці тінь вогню тече,
Немов сльоза по статуї Венери.

* * *

Ну що ж. Прощай. Обманював себе.
Не змарнував з тобою ні хвилини,
Бо знову п'ю із друзями тепер
За ночі цвіт з-під білої хустини.

Якісь чудні думки у голові:
Хто голубам дає у Львові їсти?
І чому жовтень влігся на траві,
І саме там, де ми хотіли сісти?

А хто це — “ми”? Моя нова... Так-так.
Та щось в мені немов перегоріло.
Є смак, є сміх, є вірші, сльози, такт...
Але до цього ще з'явилось тіло.

Коли ж я був з тобою — я не був.
Точніше: був, як музика чи вітер.
Гей, доле, гей! Чого летиш в трубу?
О не хитруй з дитиною на світі!

Дитина ця — багаття на ногах.
Життя уже заклала у ворожки,
Аби вона — закохана карга —
У бочку дьогтю меду впхнула ложку!

* * *

Ти ж знаєш: поету нічого від тебе не треба.
Йому, як святому, чужа таїна грудей...
Так ніжно-жагуче лягаєм під місячний гребінь,
А верби сміються, бо діло у них молоде.

Ти — дівка купальська — вкрадеш мою душу-пісню,
Запивши дощами, неначе холодний спирт...
Прожити для ночі ніколи не буде пізно.
Писати про вічне між іншим не треба.
Спи.

* * *

Як почнемо ми себе минати,
Збронзовіє наш веселий сад,
Нащо нам дорогу пам'ятати?..
Все одно ж не вернемось назад.

Хоч собі настворюєм кумирів
Із жовтневих яблук і собак,
Все одно усім запише вирок
Каменем
На камені
Судьба.

* * *

Будь мені коханкою, кохана.
Ніч мою собою запали.
Я — далекий ворог Чингісхана,
Ти — близький мій зоряний калим.

Все туманно, гірко і красиво
Буде нам до ранку у житах.
Знаю, що не будемо щасливі,
Але вдячні небові — то так.

Хоч, напевно, потім “нащо жити?” —
Знов первісно стане в нас обох.
Світ нитками чорними прошитий,
А людські нещастя — то клубок.

Знову сумно, правильно і глухо,
Знову всі дрібниці — головне.
Тіло знову так злилося з духом,
Що не видно поміж них мене.

Не люби мене уже. Спасибі.
Відпусти мене з вогню колін.
Кров без іскри, мов ріка без риби,
Що тече, бо замерзати лінь...

МІСЬКИЙ МОТИВ

Хто придумав нас, мила?
Це щось вище за щастя —
Біла статуя лева
І сльоза на губах...
Знов ненавиджу місто —
Для наївності пастку,
Хоч для слави колиску
Й для бродячих собак.

Тут луна не озветься
На ім'я твоє, мила.
Біла статуя лева
Лиже траур колон.
А як губить хтось тяму,
То вже — нація ціла...
Я ж сюди загубився,
Щоб шукати село.

* * *

Упав зелений лист. Злякалася душа —
І скрикнула в мені, немов старі завіси.
Над царством тих, що вже нікуди не спішать
Мов підлітки важкі, вітри зламали Місяць.

А ми йдемо удвох, як здогадались ви...
Ми йдемо по землі, невіщі і невічні,
Бо золоті нитки з трави і з голови
Спадають і горять, немов дешеві свічі.

Зелено-білий вальс ромашок навкруги!
Сич схлипує в крило, мов дівка у подушку.
А ми уже в труні — красиві, як луги...
І клен завдаток взяв уже за нашу душу.

Чи мудрими були?
Це знають голуби.
Вже казочці кінець. І скрикнули завіси...
Отой зелений лист нікого не згубив.
Він легковажно впав,
Хоч дуже важко висів.

* * *

Важко бути чесним і закоханим
Ще й чутливість грубістю губить.
Посварився з Богом та епохою.
Але ти мене не розлюби.

В очі не цілована опівночі...
Переснилось більше, як жилось.
Утікають душі наші з півнями
За туманом вкрадене село.

Там — любов, яка не зобов'язує,
Вірить ласці, як траві старій.
Вчилися ми літати вчора з ясеню —
І пропали в магії зорі.

Там так ніжно я тебе ненавиджу,
В борг беру, немов збіднілий лорд,
В ураган закоханий і справджений,
Той, хто лиш собі дарує зло.

Підеш вправо — втратиш першу молодість,
Вліво — честь, і голову, й коня.
Ну а просто — в металевім холоді
Серце облетить, як вороня.

Важко бути чесним і закоханим,
Коли ти безсмертя захотів,
Бо стоять між небом і епохою
Жінка, діти, очі образів.

ІРОНІЧНЕ

Я б тебе від клубу
Аж провів до неба.
Ти мене не любиш...
Так тобі і треба.

То велика пісня,
То правдива казка —
Це життя капризне
У залізних масках.

Десь дзвенять осоки
У сльози — пожежа.
Зверху — роки й роки,
Знизу — межі й вежі.

До сільської Ради
Гострить ніжик Місяць...
Грішно і нерадо
В ніч кричать завіси.

Сняться груди й губи.
А душа — як лебідь...
Ти мене не любиш.
Так тобі і треба!

* * *

Я не можу прийняти твою любов,
Тільки можу тебе любити.
На Землі нам майбутнього не знайшов,
А у зір і свої є діти...

Не забуду нічого. Пробачу все.
Сиву правду дістану з себе.
Так дурманно рости, загубивши сенс
І не просячи неба в неба!

Полісун я розхристаний, полісун —
Вовчий бог і озер диявол.
Я до тебе себе у зубах принесу
Під осінній пропитий явір.

Не ревнуй мене більше до рідних трав,
До солом'яних дум вітчизни.
Боса йде по асфальту наша пора,
Свігла мудрість, проста,
Як тризна.

Розпинають мене мільйони вір,
Ще й закони — як цвяхи в генах.
Та я можу любити тебе, як звір,
В поволоках ночей зелених.

Та я можу украсти тебе в грозу
І — в століття десяте просто...
Але ж ти полюбила свій тихий сум,
І у тебе, здається, гості...

* * *

Підсаджу я тебе на коня свого
У лимонно-дзвінкій порі.
Тонко крикне під вітром в самотній гонг
Фіолетова тінь зорі.

Сім сатурних кілець на твоїх ногах.
Ти рабиня моя, чи що?
Це гаряча волосся твого пурга,
Твого погляду милий чорт!

В тихих ланях долонь боження твое
Із моїм голубів пасуть.
Доки Індій індіго під небом є
І степи з ковилою суть.

Білий кінь, білий кінь понесе обох
До повінчаних медом ласк.
Юним Місяцем тихо всміхнеться Бог,
Притуливши до себе нас.

У лукавій усмішці його вогню,
Крім любові, — законів нема.
Заступає дорогу твоєму коню
Заморожена піна хмар.

* * *

Все отут покинути — й втікати
Із тобою — далі від людей,
Десь туди, де вітер і пірати,
Море — як весілля золоте.

Де ніхто і знати нас не хоче.
Біла яхта, небо й забуття...
І царівна-риба нам шепоче
Ненабридлу правду про життя.

Буде холод, мед і безпритульність,
Божевілля, біль... Та все одно
Всю тебе бездомниця зозуля
Перелле у мене, як вино.

П'яний простір, синя Атлантида...
Ця мандрівка довша за життя.
Вдома люди будуть нас судити
І прощально плакати дитя.

Потім ми повісимося на нитці
Власної єдиної душі.

...Мрія помирати не боїться,
А життя родитись не спішить.

* * *

Шукаю вітер у полі.
Шукаю під вітром поле...
Я знову кохаю, доле.
А вітер — як Байда голий.

“О Боже, О Боже, Боже!” —
Так молиться Віна-рожа,
Зачувши земне гудіння,
Як дикий табун осінній.

То бій жеребців гарячих.
І ворон по-руськи криче.
А мила в сумнім ячмені —
Немов зайченя в кишені.

* * *

Виходжу, як біс, на останній раз.
Мій вірш — не житейська ноша.
Любов нам прощала і гріх, і нас.
А ми такі нехороші.

Пізнали життя небезпечний сенс,
Печаль — старомодну бабу.
Гадай — не гадай,
Все одно не все,
Що любим, іде на лапи.

Приємно дивитися на вогонь,
На річку, що в дощ впадає,
Збирати себе із твоїх долонь
І кидати виклик раю.

Медовий Медан в небесах очей.
На кутиках уст — різдвяність.
Плювати хотів на осуд людей
Той, хто від Бога п'яний!

І той, хто он там, за вікном, шумить —
Безпечний, легкий і радий...
Це ми. Це, напевно, вчорашні ми.
Це квіти одного саду.

* * *

Ми зустрілись у царстві трав —
Очі карі і очі сині...
Місяць нам на бузку гадав
П'ять ночей у русявім сні.

Нам нелегко було тоді.
Ти серйозна була і юна.
Будували лелеки дім
На правічній землі Перуна.

Рятував мене степ і ямб,
Ще — цілунки незрілих вишень.
Та боявся в повстанні я
Поламати медову тишу.

І блукав у сузір'ях доль
Крізь волосся твого вітер.
Нас не любить ніхто, ніхто.
Нас чекає усе на світі.

Навчимося розлуки ми.
“Утекти тут — найбільша мужність...”
І погаснем колись дітьми,
Хоч і сиві, й терпкі, й одружені.

Я не вірю, не вірю в рай!
Небо, дай мені вічну волю —
Від суетності зла й добра,
Від кохання,
Від слів,
Від долі.

ГОЛОС КРОВІ

Може, я люблю тебе за те,
Що в собі ненавидиш сама ти...
Голос крові кличе нас у степ,
Голос міста хоче завертати.

Їм потрібні душі — не тіла —
Золоті і чисті, як зірниці.
Але ж річка скапує з весла,
Щоб в собі навіки залишитися...

Щоб в крило повірити моє,
Пролітають ангели крізь ночі.
Всі ми, всі не любим те, що є...
Голос крові тайне нам пророчить.

* * *

Різні гріхи у нас,
Різні, різні...
Але одна печаль.
Будди твого
Погляди грізні,
Мого хреста
Свіча.

Замкнуті руки.
Струмом проймає
Доторк до уст і плеч.
Шкода, що хтось
Журавлину зграю
У Индаур не шле.

Серце за снами
Такими тужить —
Там, де бузковий біль.
Соками соми
Повні калюжі
Крові беріз і вільх.

Діти сузір'я ми,
Вірні діти.
Різні й подібні теж:
Так — як у лузі
Вічного літа
М'ята й сандал цвіте.

Світло холодне.
Хвилі затверді.
Бути не вміємо ми.
Роблять нас Веди,
Музика Верді
Зорями і людьми.

Так цілуватися,
Так боліти,
Брати від світу все!
Ну, а якщо у нас
Будуть діти, —
Кожен їх Бог
Спасе.

* * *

У селі зеленому під грушею,
Де немає неба і вітрів,
Цілував уста твої спокушені
І хотіти більше не хотів.

Ніжно тобі снитися б і снитися,
Так і не приснившись до пуття!..
Хочеш, разом будемо миритися
З цим трагічним випадком — життям?

Біле плаття. Тиша. Море зелені.
Журавлі. Вертаються. Не всі.
Сумом хмари ніч для нас застелена.
Сто розлук на ній і сто весіль.

І коли ти більше не хотітимеш,
Тупаєш і пальчиком трясеш,
Я відгороджусь від тебе квітами,
Що для тебе інший принесе.

* * *

А волосся твоє — мов горить вино.
Чао-Прая веде до Лети.
Щоби знати життя, треба йти на дно —
Там, де грішники і поети.

Вчити ангельську мову, англійську — теж.
Миті долю свою віддати.
Сонний колір трави ліг на очі веж,
“Рамаяни” й “Махабгарати”.

З жебраком безпритульним брести в степи,
Де летять пастухів багаття.
Хто під сонцем святим забуття не пив,
Буде лаковим і багатим.

Хто за щастя боровся із щастям злих,
Цілувавши луну солону,
Буде плакати в пальці багать святих
І в журбу голубого льону.

А над всім цим — волосся твого вино.
За любов нас життя полюбить.
Сиво-жовто сміється із нас воно
І зелено копилить губи.

* * *

Ти стояла гола, як богиня.
Як високе полум'я, гнучка.
Перший раз у ночі горобині
Я тримав жар-птицю на руках.

Зрозумів, що вмерти в світі варто,
Впавши в став, рятуючи бджолу...
Котеням подряпаний на старті,
Я усе на фініш полюблю.

Полюблю у квітні запах сіна,
В січні — цвіт вишневий у вікні...
Проживе й без мене Україна,
Тільки я без неї, мабуть, ні.

В ній ми є, не знаючи, як рано.
В ній колись лежатимем повік.
Буде Місяць, зраджений і п'яний,
Плакати
За нами
У траві.

* * *

Солоні лінії вогню
На міднім тілі.
Я двері раю відчиню
У заметілі.

Далека Індія твоя...
Свята корова.
А у моїх сумних краях
Бузком бузково.

Мене пустила на ніч ти
У пил волосся.
І лотос білий, наче дим,
Складався в тосі.

Крилато-білі кораблі...
Туге мовчання.
Свята веснянка на чолі.
Жіночність рання.

Лизали вікна й зорі нас,
Мов Кама Сутру.
Та день — ласкавий сатана —
Прийшов немудро.

Пили ми сором із долонь
Солодким маслом.
...І засміявся телефон.
...І все погасло.

Із циклу
“Остання”

Осінь. Порожньо.
Ангел худенький:
Очі і крила лише.
Ось і скінчилися мої походеньки.
Тільки ти і я під дощем.
Міста немає.
Людей немає.
Вмирає від щастя мить.
По колу плачуть старі трамваї.
Свічка в очах щемить.
Свічка із тіла
Росте до себе.
Дерева — як гола голь.
Мені ще трохи,
Ще трохи такого неба —
І я...
Ні-ні...
Не король.

Я вільний від блазнів,
Від армій вільний,
Від змов і столітніх битв...
Осінь. Порожньо.
В себе хтось стрільне —
Чи то від любові, чи від журби.

А ми радієм.
Минули війни.
Життя коротке, як Отче наш.
Усе чеканно.
Усе стихійно.
Сміється ангел.
Весна.

* * *

Ти любила свободу.
Ти вільно любила свободу.
Не носила ні ліфчика, ані годин... паранджі...
Ти пила її серцем великим, як несвячену воду,
Залітаючи в танець античний
На золотому ножі.

Ти з не цього століття.
За тебе я мерзну в замку.
Заросту бородою, мов стежечка до могил.
І вже те, що в мені, — не відіб'єш,
Не вставиш в рамку,
А, вже те, що в тобі,
Додає мені сил.

Коли часом не знаю,
Як мені жити далі:
То за давнений плач,
То шабельний навколо сміх.
Той гордиться дітьми,
Той машиною, той — медалями,
А останній — піснями своїми
І тим, що не переміг
Свою долю летючу,
Яка привела до тебе,
Свою долю жагучу,
Що замість мами і трав.

В очі твої містичні упало
Нічне і ранкове небо,
Щоби я вибирав.

* * *

Кроки, як рани,— вхідна й вихідна.
Аж сонячна кров виблискує.
Милуємось штормом кольору злого вина,
Найніжнішими левами,
Благородними лисами.

Ляжеш, як серце моє у траві,
Цвіт чутливий-чутливий до тебе липне.
А в небі вічні Вона і Він,
Великий Ведмідь головою тріпне.

Роки, як вроки.
А ночі — усі —
Револьюційні, медові.
Надкушені яблука у росі,
І ми — щасливі і безтолкові.

Свічі залиті чорним, густим вином,
Що наче кров орлина.
Зорі потріскують битим, як лід, вікном.
Ранок наш — ягода-журавлина.

Прийде мій білий, безкрилий кінь,
З очима древніми-древніми.
Даватимеш хліб йому із тонкої руки.
Поволі ставатимемо деревами.

А потім вмиратимем, як усі,—
Ті, що любили, як вмiли, як вмiли...
І воскресатимем,
Доки калиновий сік
Знов не розірве жили.

* * *

Це ж від нашого щастя Землі голова закрутилась.
Благодать заколисує. Йде непокірний дощ.
Із колодязя серця видно нічні світила —
Ті, що нас гріють посеред безлюдних площ.

Вітряно тут, романтично до самих трюмів.
Крові вечірньої тихий містичний шум.
Дотик до щастя також проймає струмом.
Все “по поняттям” —
Вірю, люблю, грішу.

Тупо стараюсь чесним із серцем бути.
Хтось наді мною мовчить, як свята зоря.
З’явиться вітер. Душами так закрутить!
На яких нам утриматись якорях?

Круга Великого строгі й гіркі печалі.
Стане характер в любові тяжкий, як хліб.
Хтось через душу —
Мов журавлі кричали.
А я — корінням доверху, диханням до землі.

Мало для щастя потрібно: гори і вітер.
Спільна хатинка у полі, де ти і я...
Більше нікого.
Зорі хіба і квіти.
Крові хмільна течія.

Потім — пропасти. З осінню і назавжди.
Потім упасти — річкою на струну.
Більш не шукати ані дороги, ні правди.
Тільки любити тебе —
Молоду і сумну.
Хай вереснево, проклято, не назавжди.
Тільки — до смерті.
Тільки тебе одну.

* * *

...“Сурова молва” життя не псує.
Сльоза не кипить під Місяцем.
Ніщо в цьому так не моє,
Як те, що у серці міститься.

Та вічна дитина колише світ,
В якому кожен спасається.
Сонячний зайчик в моїй траві
З вухами заховається.

Ти — вітряне Сонце мого сну —
Вільна як вільна воля.
Я за тобою лечу в глибину.
Осінь.
Доля.

* * *

Чужими піснями отруєна даль не навіки,
І поїзд не кожен сильніший за долю мою.
Засвідчують чайки, що близько земля:
Опада на повіки.
А миші засвідчують,
Що кораблі наші світло Молочного Шляху п'ють.

Далеко-далеко десь музика сонця і вітру,
Нічного прибою і дихання двох голубів.
То, може, співають оті, убієнні за правду і віру,
Чи ті, що в коханні порізали струни собі.

Не треба вертатись.
Минуле минуло, як юність.
Нестерпно летіти і боляче бігти у світ,
В якому схрестились, як прокляті, люди і луни,
Як вишиті, люди і луни в червоній траві.

Коралові рифи виходять із моря на сушу.
Вовки синьоокі лишають сліди на вогні.
Чужими піснями отруєні ангельські душі,
А даль непочата гойдаються в білім, як сон, вині.

Не вірячи в чари, чарки розбивались об щастя,
Коротке й болюче, як щастя буває лише...
Шукаючи долю від сповіді до причастя,
Витрушую цвіт із кишень.

* * *

Усе-таки нас двоє на одну —
Оту печаль, таку близьку до щастя.
До нього йду, як ходять на війну,
Чи на пришестья, а чи на причастя.

Ловлю словами музику весни.
Сміється серце, шлях шліфує кров'ю.
Колючим дротом шостої струни
Увінчане безмежжя й безголов'я.

Чорнила бочка, крапелька вина,
Щоби усе прожити й описати.
А потім прийде вже така весна —
Із сивим цвітом —
Битись і кохати.

Підробний рай. Сусальна далина.
Закон життя, як гільйотина,— строгий.
Нас двоє, двоє —
А вона одна.
Вона стара.
На те вона й дорога...

* * *

Пропалювати в Лондоні життя...
Бо світ і так зав'язаний тобою.
Нема ні забуття, ні вороття,
Ні спокою, ні брата із братвою.

Затятий вітер стогне в полинах,
Свої сили й ніжності боїться.
І кожен день прожитий не до дна,
Вертається, вітається і сниться.

І снишся ти,
Хто більш ніж просто друг,
Чуттєва, як свіча старообрядна.
Твої великі крила замість рук
І подруга остання —
Аріадна.

Мисливський ніж, і гори, і сніги...
Ти прагнеш бути від усіх далеко.
Чекання й шлях — то спільні вороги,
А спільні друзі — ночі й небезпека.

Вони солодкі, вітряні, пругкі.
Вони самі не зраджують, не ранять.
Все — лиш магічна кара даль віків
Й вечірня церква —
Перша і остання.

Де плаче хтось на сповіді святій
Від грішних щасть чи від безгрішних квітнів.
Живемо — наче ходим по воді
Через вогонь тілесний безпросвітній.

* * *

Така глибінь — за що мені вчепитися?
А дні — немов зарубки на веслі.
І рай нема від кого боронити,
Хоч там сади, як в нашому селі.

Крізь тишу чути, як зоря потріскує,
Чи плаче, мов розламана судьба,
Яку міняєш інколи ти різко так,
Мов клятви на тиранових гробах.

Мені б себе минулого-минулого...
Де все було чесніше і простіш.
Колиска й цвинтар —
Хрестики і нулики,
Свята любов, не вписана у вірш.

Її тепер не вимиєш горілкою.
Любов і діти — все, що в мене є.
Життя шумить то колесом, то білкою,
Таке близьке, кохане, нічیه.

Обличчя в росах, мокрий голос пристані,
Тремтливий Місяць у важкій воді.
Немає часу і немає відстані.
І ми з тобою вічно молоді.

Прожитий день — народження галактики.
Прожито ніч — немов прожито все.
Любов і смерть не діляться на клаптики.
Така глибінь над піснею пісень...

УКРАЇНСЬКА ЛЮБОВ

І сміялись останніми, й доторк півсну пили.
На минуле подібні були легковажні болі.
Твої очі гіркі, мов кора молодих калин.
О давай поміняємось долями, доки ще на волі.

Бо літа є літа. На іронію змінять сум.
А я визубрю ребрами завтра туге кохання.
Світ самотній, мов жінка вагітна, пасе росу,
Не розлити з очей щоби небо старече ранне.

Заберіть цю свободу! Віддайте мені тебе.
Чому ніч на зорі чорнокнижна якась і гола?
Привид старості бродить і відьм молодих...
Мертві петлі на них крутить дикий літак монгола.

Україна — моя! Душу сховала в ліфчик.
На могилах прапрадідів — танці нових калин.
Буде донька, коли підеш в кущі із лівими,
Коли з правими підеш — хрестоподібний син.

Кров'ю випиті землі пізніше та краще родять.
Хтось клянеться Вернагієм. В рейках Чумацька Путь.
Так жорстоко й несмішно сміється до нас природа...
Перехресною римою цьомаю вас у пуп.

Привид ранньої вишні

Обростає пальцями струна.
Бродить сік шипшиновий в зіницях.
Тільки не заслуга й не вина,
Що мені лице твоє не сниться.

Що стара весна, стара весна.
І нема, нема кого спитати.
Обростає пальцями струна
І себе народжує за плату.

У воді холодній і слизькій
Ти пливеш, немов летиш від себе.
І останнім помахом руки
Прихиляєш дно морське до неба.

Ну й пливи. Шукай сліди в пісках.
Порятуй іронією відчай.
Птахові повік не заздрить птах.
А в очах летючі чоловічки.

Їх багато? Мало? Все одно.
Серед них тепер мене немає.
І замерзле квітами вікно
Не майбутнє — юність закриває.

А з весною ти прийдеш, проста,
Дорога й близька, без довгих речень...
Зі струни злетить вечірній птах,
Та не сяде вишеньці на плечі.

Він не хоче затишку гнізда,
Лиш свободи вітряної солі.
А любов — то, як і висота,
Кров'ю п'яна плата за неволю.

Обростає пальцями струна...

* * *

А про вічне думати не треба,
Доки жити хочеться іще.
Ці пісні, вони усі про тебе,
Дівчинко з Гарольдовим плащем.

Можна, я торкнуся твого волосся
Подихом і подивом своїм?
Те, що лиш учора не збулося,
Може, завтра стане дорогим?

Все — глибоке й вітряне, як море.
Як серця, смішне й наївне все.
Тільки те, що поглядом говорим,
Може сміхом час не занесе...

МОРСЬКА ЕЛЕГІЯ

Вогкі зорі, червоні свічі...
Трави моря в косі твоїй.
На фарфоровому обличчі
Промінь космосу сам не свій.

Я засію тебе пісками
В час незбутого сну води.
Розхвилюється теплий камінь,
Пригадавши сліпі сліди.

Чи для нас ресторанна радість
І з очима котів журба?..
Справжні вірші по-виноградному
На солоних хрустять губах.

Ми умиті вогнем світання, —
Чи випадок, чи задум чар?
Парус біло просив повстання
У червоного воску хмар.

Мов багаття, шуміло море...
В напівсні усміхався біль.
Нас не стане...
Не стане горя...
Тільки космосу чорна сіль.

* * *

Зрозуміла слізьми.
Надлюбила — й лишила травням:
Коли з яблунь долонь зграї білих ворон — як біль.
Ця любов, як вино, — легша тим, що гірка і давня.
Ти й мою половину навіки візьми собі.

Сам за Сонцем піду.
Я втомився життям подвійним.
Вже сміливість — як мода,
Як мода — суєтний сум.

Зрозуміла слізьми.
Надлюбила...
Запіли півні.
Молодий зорепад дочеше твою косу.

* * *

А весна! Повіситися хочеться...
Вилікуйте, яблуне, мене.
Хай душа за мною не волочиться.
Мила зрадить, але обмане.

Хай в цвітінні папороть не мучиться.
Чорний плащ зігріє в голу ніч.
Верб зелених погляди засмучені
З медом голубим у глибині.

Навесні не вчїть мене молитися.
В скло впадеш... Кипить у вітах вік.
Вечір... Натовп... І Венера світиться,
Статуї якої ще живі.

* * *

Така трава — мов думає про сніг.
Така струна — мов думає про стріли.
Волосся долі п'яне, як у сні.
Проста вода. Прості й сумні могили.

А ти така хороша, трав'яна.
З тобою можна думати й грішити.
І добре нам, і трохи смертно нам.
І ми самі для себе ворожити.

Самотні ми. Бо тут самотнє все.
Єдині ми, бо тут усе єдине.
Із наших рук сфінкс Лету змерзлу ссе
І топить погляд у крові калини.

Осінній цвіт в зіницях журавлів.
І ми, і ми — розхристані й невічні.
Не треба слів...
О як не треба слів!
Старенькі зорі дуже чоловічні.

І тиха радість греблі рве земні,
І час шумить снарядами й шампанським.
А плач сосни й космічні позивні
Болять усьому смертному по-панськи.

І я також, надлюблений і твій,
Циганським степом вишито хрещений.
Ми молилосьь.
Ми губимось в траві.
А ти в мені ховаєшся від мене.

Мій вірш із вір.
Мій вірш — душевний звір.
Він любить ласку.
Він — Дніпро і кручі...
І навіть, як лягає на папір, —
Його підпалиш, але не приручиш.

Танцюй же долю, дівчинко, дзвени.
З таким волоссям, станом, самотою.
Як хоч — вини, як хочеш — обмани...
Малюй гріхи свяченою водою.

* * *

Сестра моя — жизнь.

Борис Пастернак

Вже збувся сон первісної людини.
Бузок запах, як смерть перед вінцем.
Вже збувся сон. Коротшають хвилини.
Магічніє коханої лице.

Сміються люди з людської любові.
А що їм, людям? їх рятує сміх.
Та не марнують часу на розмови
Зоря і Місяць, музика і сніг.

Приходить ніч — людська мораль зникає.
А дуже гостре щастя відчуття.
І застається втом солоня згряя
Від непотрібних перемог життя.

Селянський бог іде за нашим плугом
І вчить робити щастя з помилок.
Той, хто мені не вміє бути другом
Притулить до чола мого чола.

І стане тепло, добре, як весною,
Коли цвіте бузок і стогне сад.
І я прийму, і я назву сестрою
Те, що любив
Мільярди літ назад.

* * *

Ти ждала.
Стук серця свого приймала за тупіт мого коня.
За правилом вовчих дуелей молилась доля.
Я з іншою був.
І чаша була без дна.
Свята і солодка здавалась мені неволя.

Продати б себе подорожче,
Але — коли?
Уже нецікаво роль серця очима грати.
Державу, і курву, і пісню на себе звали —
Захочеться всіх на Землі прощати.

Захочеться сина... Щоб долю не мав Христа.
А Будди — то можна.
Чого ж би не мати — Будди?..

Ти ждала.
Летіли, як лід, літа.
І зморшка, мов тінь волосини,
Спадала тобі на груди.

Моя половинко.
Я бідний. Мій гріш не тут.
Мені відливали переляк, палили кужіль.
А тіло боліло, котило печаль, мов ртуть.
Чорним дрожем калин
Світилися до зір калюжі.

Заручники долі, боялись любові ми.
Не знали, що буде зі світом, —
Не те, — що з нами.

Так грішно мовчати
Між соснами і людьми,
Знаючи, що ми від однієї
Прамами.

* * *

Стоїть осіннє дерево як сум.
Гартує дощ недавно теплу землю.
Я, молодий, чешу твою косу,
В якій мені, немов у сонці, темно.

Твоя смиренність душі очища
І в тих, що насміхалися над нами.
О скільки є у цьому світі щастя!
Останнє з них — на перше часто замах.

Дивись, як плачуть в небі журавлі.
І в них не тільки крила надломилась...
Вони також два грішники малі.
Як нам вони, ми їм, напевно, милі.

Як ми, вони від себе не втечуть.
За крила взявшись, тут весною стануть.
За наш політ падінням я плачу,
А ти — лише цвітінням дуже раннім.

Стоїть осіннє дерево, як сум.
І спрагло прагне вічності травина.
Бог сповідає нашу Україну.
А я тебе, як проскурку, несу
Туди, де доля бути лиш повинна.

* * *

Вона хотіла сина від Христа.
З красивим болем долю проклинала.
Була весела, чиста і проста
І, як життя, ледь-ледь недосконала.

Її хотів я.
І таїв цей гріх.
Стрічав любов в салонах і у травах.
У кожних митях зоряних моїх
Світилася дзвінка її постава.

Французький сум.
Голландська заметіль.
Китайський чай із краплями морськими...
Не цілувавсь, а пам'ятаю сіль
І кільця диму в дотиках незримих.

Слова міліли. Був великий піст.
В усіх церквах молились на розп'яття.
Вином церковним писаний мій лист
Куйовдив неціловане багаття.

Та хто в житті життя це зрозумів?
Хто заплатив останній борг калині?
Любові справді не потрібно слів,
А тільки шрам і вчинок лебединий.

Вона хотіла сина від Христа.
Вона хотіла мудрості від злота.
Вона була небесна і проста.
Вона сміялась з мого анекдота.

* * *

Плакати, вербу обнявши в березні.
Змах крила тут — легший за шовки...
Пам'ятаю: ми були замерзлими.
Вечір. Тінь від тихої руки.

Солод вітру, блудного й пропащого.
Всі бажання гострі, як блакить.
І вода, мов породілля, важчає.
Поцілунок яблука болить.

Ну а там був свічки голос спалений.
Заметіль в кожусі темноти...
Хатка в лісі. Спали і не спали ми.
Хтіли спокій втратити — й знайти.

Бджоли ще за медом не збиралися.
Не трубило небо в п'яний ріг.
Щось минуло. Щось усоте сталося...
Плаче сніг під ласкою зорі.

* * *

Столітня осінь. Вулики і мед.
Калина. Самогонка із калини.
Пташина зграя душу підійме,
Потримає у зорях — і покине.

Зіграє роль журби стара стріла,
І друг піском осипле погляд саду.
Моя душа, здається, замала,
Щоби з дощем боротися за владу.

Ніщо її у подив не штовхне,
Бо світ серйозно не вартує болю.
Хтось чорно-чорним восковим конем
Збирає крик прапрадідів по полю.

Поріжу волос пальчиком твоїм
Крізь поцілунків очі голубині.
І голосом вогню здійметься дим
З осінньої бджолої долини.

Моя любов терпляча, як боги,
Як влада слова ніжного й простого...
Столітня осінь. Пахнуть пироги.
І добра смерть.
Й не хочеться нічого.

Льодком солоним замкнута сльоза.
Туге прощання кольору усмішки.
І прадіди. У небі. На возах.
Співають космос.
Йдуть по ньому пішки.

* * *

Ох, невже це все, що мало статися?..
І за щастя теж розплата є?
Все погасне, але все оплатиться.
Все, що любить, — зорі дістає.

Свище вітер...
Стежка впала бритвою.
Душі — наче вітряні млини.
Не ховайте радість за молитвою,
А життя за неказанні сні.

Бо і так, і так усе зістариться,
Чорний півень крилами проб'є —
І настане золото чи марево,
Але, мабуть, вже не так, як є.

І не бачу: спокою чи спокуту
Схочемо за травами в саду.
І не знаю: злетами чи кроками
До зміїних яблунь підійду.

З душ слова, немов листки із осені.
Облетять, полегшать синяву.
Що мені життя моє?
Здалось мені:
Я красиво й світло проживу.

Та невже це все, що мало статися?
І за спокій теж розплата є?
Все погасне, але все оплатиться.
Все тут рідне, все тут не моє...

Із циклу
“Остання”

Т и минала, дика, як історія.
Чорт на скрипці грав свою печаль.
А я вічні помилки повторював,
Зайчика пускаючи з меча.

Ми руками долю свою бачили,
Білу, як невтолена жага.
Зрадили. Зустрілися. Пробачили.
Смішно друзям. Сумно ворогам.

* * *

Живемо, як свічі незапалені,
Мов посмертні маски на лиці.
Гнізда на воді.
У нас Купала.
Чаєнята у твоїй руці.

Золотий годинник час відмірює.
Золотий годинник.
Рідний час.
Яблука висять на стрілках гирями.
Ще зелені яблука для нас.

Чистокровні коні в полі ранньому,
Як смола пекельна в небесах.
Перами лелечими поранені,
Кров'ю мітим свій останній шлях.

Бризнуть зорі цвіту хліба стиглого,
Теплим вітром душу замете.
І прийде журба купецьким виторгом
За чиєсь кохання золоте.

Ми потрібні будем одне одному
В цій дитячій, вічній грі жаги...
В часі несподівано холодному
Гріють передбачені сніги.

* * *

Зоря танцює на морозі,
А кров — на шаблі.
Нам із тобою по дорозі.
Люби і зваблюй.

Щоб тілом пахла лобода,
Косою — злива.
Вино і сльози — все вода,
Сумна, щаслива.

Серця і очі — все вогонь
Нежданно-ніжний,
Що воском капав із долонь
Шість днів на тиждень.

Зітхання й крики — все вітри
В твоїм волоссі.
Поставиш поряд три і три —
Й розбудиш осінь.

А наше тіло — то земля
Пекельно тепла:
Моря, ліси, піски, поля...
Долоня стерпла.

Зоря танцює... Чорт візьми! —
Останній танець.
І чорний сторож за дверми —
Як наш коханець.

* * *

Друже останній...
Лукава моя і рідна.
Меду нового і древньої трути міх.
Зразу мені здавалося, що ти — красива відьма,
Що я тебе перемиг.

П'яне волосся твоє, руки, що плачуть вітром,
Погляд у травах заплутаний, як змія.
Світ мій до крові з твоїм обійнявся світом.
Як же ти будеш?..
Тобто, як буду я?

Жити, щоб жити лише після того всього —
Наче тримати за горло келихи без вина.
Доріг до пекла багато, до раю ж одна дорога.
І та обірватись може, як на струні струна.

Тіло із хліба запахом.
Смертна тоска за волею.
Жінко моя, пісне про кров і заморських птиць.
Щастя моє, бліде від любові
Й неборотьби із долею.
Ти чуєш, ми котимось разом
З твоїх весняних зіниць.

Сильніші за вірші, за клятву, за себе, друзів...
Якими були, коли себе не знали іще.
Темніє у Львові.
Кожної тварі по парі на вічнім крузі.
Світиться “Ноїв ковчег”*.

* “Ноїв ковчег” — бар у Львові

* * *

Сонце сповзало у тишу, неначе пов'язка із рани.
Коні — мов ішли топитися з калинами до Дніпра.
У нашій хаті немодній комп'ютери і гранчасті стакани...
Чи то починалася осінь, чи, може, прийшла пора?

Тривога і ніжність...
Душа — наче вовча яма.
І смута смертельна, що робить життя життям.
І поле те саме.
Вицвіла “Пепсі” реклама.
Усе одно якось — що за межею, там...

А тут є вітчизна, є ліс, друг, вороги і діти...
Пташки, що літати вчать,
П'янчуги — немов святі.
Коли на душі погано,
Є навіть куди подітись,
Снігу наїстися, яблук, куті.

Пісню згадати — прощальну і колискову.
Світло подумати:
Що ти таке у Всесвіті і куди.
Жити щасливо — значить:
Жити гріховно —
Тіло душі ліпити з вогню і з води.

Мати ковток сивухи,
Наче ковток свободи,
Там вже — рятуйся, хто може —
Від себе і від людей.
Сонце сповзає у тишу,
Ніби то Місяць сходить...
В хаті немодній
Біля коханих грудей.

* * *

Там, де кожна пісня — лебедина,
Де не тре' ні слави, ні грошей,
Є печаль тривожна, тополина,
Як чекання бажаних гостей.

В озері, зарослім очеретом,
Небо не відіб'ється з орлом.
Лиш зоря останнього поета
Сяде на поламане весло.

Шелестом таємним і фатальним
Нагада, що буде, що вже ні.
На душі так вітряно й прощально,
Мов останній ноті на струні.

Бо багато можна описати,
А змінити мало що уже.
Тому світ барвінково-хрещатий
Простір мій від часу стереже.

Сіло Сонце, мов півсерця вкратило.
Хтось перехрестився на вербу.
Вже й життя кінчається, а мало,
Мало надивився на судьбу.

Тому й кожна пісня — лебедина,
Тому й кожна воля убива.
Рання смерть — заслуга, не провина,
Доки ще любов твоя жива.

* * *

Ти знову мене покличеш
Пташиним, сумним плечем...
Маска ховає обличчя,
Але не ховає очей.

Небо менше удвічі
Без тебе мені також.
Тихо співають свічі
В темний осінній дощ.

Листя — як модний вітер.
Наче усмішка дня —
Ключ журавлів над світом,
Що горить навмання.

Щастя — крилате й сиве.
Ягідна тиша рук.
Дощ перейшов у зливу,
Віск перетік у звук.

День — наче танець білий.
Ніч — наче перша ніч...
Ми за рікою бігли,
А за зорею — ні.

Півень запіяв тричі.
Долі сів на плече.
Маска ховає обличчя,
Але не ховає очей.

Спроба пісні

ТОБІ

Не назву тебе вже милою,
Та коли зійшли сніги,
Вдарила об серце хвилию
І розмила береги.

Назавжди сплелася з мрією
Золота твоя коса.
Хто її своїми віями
І устами розчесав?

Приспів:

*В косі твоїй горить червоний мак.
В косі твоїй моя любов сама.
Пригортаю, пригортаю,
Хоч і волі вже не маю...
Маки цвітуть, літа ідуть.*

В дзеркалі печалі синьої
Врода світиться твоя.
Розкажу колись я синові,
Як сміялася зоря.

Приспів.

А тепер, коли калиною
Ти займаєш голубінь,
Я ключами журавлиними
Замикаюсь у собі.

| 2 рази

Приспів (2 рази).

В БАРІ

Ліхтарі пригашені
І холодне пиво.
Платить хтось “ненашими”
П’яним і красивим.

І чомусь нагадує
“Бути чи не бути”
Плач гітари-райдуги
На дівочих грудях.

Приспів:

*А як порвуться струни ті,
Ти вже не будеш у фаті.
А як порвуться струни ті –
Самотня будеш у житті.*

Сиві коси стеляться
Тихо й невмолимо
На розбиті келихи,
На троянди з диму.

Приспів.

Де душа і золото
Хочуть жити в мирі,
Продається молодість
Дешево і щиро.

Приспів.

ВЕЧІРНІЙ РОМАНС

На добраніч, поля. На добраніч, ліси.
Безпритульність якась така...
Я би в друга сьогодні коня просив
І в корчму від тебе втівав.

Тільки місячні коси твої летять
Крізь шляхи снігові мої.
А в корчмі на гітару ридає тать,
Наче брат усіх солов'їв.

Нетутешне таке щось навіки тут.
Сива пластика тіл і душ...
А циганок любов — як розлита ртуть
На мою світову біду.

Над свічками висить сигаретний дим.
Хочеш в Бога вір, хоч — не вір...
Я від тебе іду таким молодим,
Бо й життя — мов короткий вірш.

Ще за всім пожаліємо ми колись.
Ну і що? Буде милим сон.
Журавлі он поплакали — і знялись,
Бо природи такий закон.

Бо природи такий закон:
Хто обмане себе, той щасливий тут.
А хто чесний — щасливий там...

Місяць плаче. І сльози — роси течуть.
Зійде Сонце — з чужим ім'ям.
Зійде Сонце — з чужим ім'ям.

На добраніч, поля. На добраніч, ліси.
Безпритульність якась така...
Я би в друга сьогодні коня просив
І з корчми до тебе втівав.

МАДОННА НІЧ

Тепла дорога.
Стомлені хмари.
Вічно бузкова даль...
Синьо засвітиться
Білий парус —
І упаде печаль.

Вітер згоріти
На Площі Квітів
Пошепки нас зове.
Плаття, мов листя,
Сумно покине
Тіло березове.

Сон несподіваний,
Наче долоні
Слід
На моїм крилі.
В доброму небі
З маків червоних
Складені журавлі.

Кличуть в бездомність
Скрипка і чайка,
Ноти незнаних віч.
Серце колише
Тайна хазяйка,
Вічна Мадонна ніч.

Я НА ТВОЇЙ ДОЛОНІ...

Тиша вечірня. Синє моє безсоння.
Мов на долоні, — я на твоїй долоні.

Дихає свічка, світло сльозяться очі.
Віщо танцює вічний метелик ночі.

Думка сердечна... Любляться жовті квіти.
Ти мені рідний в цьому терпкому світі.

Рідне волосся, руки в руках заснули.
Сумно любити душу твою минулу.

Ти мені рідний, але не мій, не мій ти...
Тиша ранкова. Як до людей нам вийти?

Може, сховає вітер, небесний вітер...
Думка сердечна...
Зоряно-жовті квіти.

Пролог

Торішні гнізда цвітом замело —
Легким — терновим і важким — вишневим.
Так голосно, так сумно зацвіло
Усе кругом — і зорі, і дерева.

Багато буде яблук і спокус,
Багато меду на устах і вище.
Хтось у вогонь впаде, хтось у ріку,
У чесний бій, а хтось на торговище:

В терпке чекання з крові і сльози...
Важкого серця зграя не приймає,
Тому під скрипку відскриплять вози
Кудись туди, де нас іще немає.

Де ніжна свічка спалить самоту...
Свічки вночі також цвітуть, як вишні.
Співають пісню, пізню і просту,
Яку колись задумував Всевишній.

Як хрест отой, якого ти несеш —
Куди — не знаєш, а кому — не бачиш.
Приймеш усе, полюбиш майже все.
І все й усім до вечора пробачиш.

Хоч був дзвінким і гострим був, як скло.
Легким, терновим і важким, вишневим.
Торішні гнізда цвітом замело.
Зозуля плаче.
Любляться дерева.

ЗМІСТ

ІЗ ЦИКЛУ “ОСТАННЯ”

“Любов напала навесні...”	3
“Чи то провалля таке глибоке...”	4
“Мовчки п’ємо вино — золоту сльозу”	5
“Дивитись на годинник, як у даль”	6
“Осінь бере за руку”	7
Другові	8
“Ключ журавлиний, як усмішка скіфської баби...”	9
“Свята розпустила нашої душі...”	11
“Це осіннє безсоння ...”	12

Я ТЕБЕ ЛЮБЛЮ

“Я прийшов у чорному костюмі...”	13
“Ні-ні, та й стисне серце у мені”	14
До моєї Мавки	15
Гадання.....	16
Останній лист	17
Жінка.....	18
“Ну зустрілись погляди далекі”	19
“Пролітають гуси над Почаєвом”	20
Річка	21
“Такої більше не буде”	22
Ангел з характером.....	23
“Доля йде по крейдяному колу...”	24
“Волосся кольору тині...”	25
“Минає час. Я все ж люблю життя”	26
“Болить в ромашки світла голова...”	27
“Пахне, як дитина, поцілунок”	28
“Сиджу, схиливши голову на серце”	29

“Ми у мріях тільки зустрічались”	30
“Ти моя надія і тривога”	31
“Дозволь мені приснитися тобі ...”	32
“А Ви навіть не знаєте...”	33
“Спасибі тобі за неправду, мила”	34
“Облітають слова, як вечірні розсипи липи”	35
“Знову я схилився на березу”	36
Тій, яку я люблю	37

ІЗ ЦИКЛУ “ОСТАННЯ”

“Промінь Місяця ловить, як лінза...”	38
“Виходжу на річку”	39
“Мені від зір світліше і тепліше”	41
“Щось мені так — мов вітрільники в жилах зустрілись”	42
“Там, де кожна пісня — лебедина...”	43
“Холодні зорі. Люблячі серця”	44
Відьми.....	45
“Тільки той, кого любиш, може зігріти снігами...”	46
“Лежали навznak. Плакали про все.”	47
“Зима”	48

НЕВІНЧАНІ ВЕСІЛЛЯ

“Між серцями — тільки вітер...”	49
“Мені б дожити тільки до трави”	50
“Ти знов, ти знов стоїш в моїй уяві”	51
“Над червоним озером...”	52
Львівське	53
“У очах колисала індійське небо...”	54
“Хто з нас боржник, не знаю до сих пір”	55
Знайомій незнайомці	56
Зимове.....	57
Циганська мелодія	58
Таємна любов	59
“Згорять, як дим, найкращі наші роки”	60
Зимовий грім.....	61

“Ми свого іще не відлюбили...”	62
“Білий спокій розсипаний, наче сіль...”	63
ІЗ ЦИКЛУ “ОСТАННЯ”	
“Засвітилась мені юним Місяцем ліва сережка...”	64
“Вдома. Літній бузковий вечір”	65
“Берег як берег. Вода як вода”	66
ВІРШЕНЯТА (“ОСІННІ ІРОНІЇ”)	
“Розірвані кола святих вод...”	67
“Збирати на похорон — рано...”	67
ЗІ “СКЛЯНОЇ КОРЧМИ”	
(ЗА ІНДІЙСЬКИМИ МОТИВАМИ)	
“Сумують птаці на білих вишнях...”	68
“А час мине. Складне все — стане просто...”	70
“Ми так ще мало разом прожили”	71
“Я не виплачу піснями...”	72
Гречка.....	74
“Ну що ж. Прощай. Обманював себе”	75
“Ти ж знаєш: поету нічого від тебе не треба”	76
“Як почнемо ми себе минати...”	77
“Будь мені коханкою, кохана”	78
Міський мотив	79
“Упав зелений лист. Злякалася душа “	80
“Важко бути чесним і закоханим...”	81
Іронічне	82
“Я не можу прийняти твою любов...”	83
“Підсаджу я тебе на коня свого...”	84
“Все отут покинути — й втікати...”	85
“Шукаю вітер у полі”	86
“Виходжу, як біс, на останній раз”	87
“Ми зустрілись у царстві трав ...”	88
Голос крові	89
“Різні гріхи у нас...”	90

“У селі зеленому під грушею...”	92
“А волосся твоє — мов горить вино”	93
“Ти стояла гола, як богиня”	94
“Солоні лінії вогню”	95

ІЗ ЦИКЛУ “ОСТАННЯ”

“Осінь. Порожньо”	96
“Ти любила свободу”	98
“Кроки, як рани, — вхідна й вихідна”	99
“Це ж від нашого щастя Землі голова закрутилась” ..	100
“... “Сурова молва” життя не псує”	101
“Чужими піснями отруєна даль не навіки...”	102
“Усе-таки нас двоє на одну ...”	103
“Пропалювати в Лондоні життя...”	104
“Така глибінь — за що мені вчепитися?”	105
Українська любов.....	106

ПРИВИД РАННЬОЇ ВИШНІ

“Обростає пальцями струна”	107
“А про вічне думати не треба...”	109
Морська елегія	110
“Зрозуміла слізьми”	111
“А весна! Повіситися хочеться ...”	112
“Така трава — мов думає про сніг”	113
“Вже збувся сон первісної людини”	115
“Ти ждала”	116
“Стоїть осіннє дерево як сум”	117
“Вона хотіла сина від Христа”	118
“Плакати, вербу обнявши в березні”	119
“Століття осінь. Вулики і мед”	120
“Ох, невже це все, що мало статися?..”	121

ІЗ ЦИКЛУ “ОСТАННЯ”

“Ти минала, дика, як історія”	122
“Живемо, як свічі незапалені...”	123

“Зоря танцює на морозі...”	124
“Друже останній...”	125
“Сонце сповзало у тишу, неначе пов’язка із рани”	126
“Там, де кожна пісня — лебедина...”	127
“Ти знову мене покличеш...”	128

СПРОБА ПІСНІ

Тобі.....	129
В барі.....	131
Вечірній романс.....	132
Мадонна ніч.....	134
Я на твоїй долоні.....	135

ПРОЛОГ

“Торішні гнізда цвітом замело...”	136
---	-----

Літературно-художнє видання

Ігор Павлюк
Стихія
Любовна лірика

Відповідальний за випуск *Петро Сорока*
Коректор *Людмила Волошкевич*
Художник *Микола Кумановський*

Комп'ютерний набір і верстку зроблено у відділі автоматизації
Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України

Здано в набір . Підписано до друку
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman/
Друк офсетний. Умовн. друк. арк. Наклад
Замовл. № . Ціна договірна
